

Minke DE VRIES

*Gewezen priorin
oecumenisch vrouwenklooster
Grandchamp*

Meer dan vijftig jaar al deelt ze lief en leed met de gemeenschap van protestantse vrouwelijke religieuzen in het Zwitserse Grandchamp, waarmee haar leven verstrengeld is. Dertig jaar lang leidde Minke DE VRIES, inmiddels 82, deze communiteit, waar gebed, openheid voor de wereld en oecumene centraal staan.

‘Het evangelie kan zo helend werken’

Nicole LEHOUCQ

Op weg naar een bijeenkomst over oecumene in haar vaderland Nederland, verbleef Minke DE VRIES bij de trappistinnen in Brecht. We ontmoeten er een gedreven religieuze, die zelf de haat die zich in haar hart nestelde tijdens de oorlog, moest overwinnen. Als we peilen naar wat christen-zijn vandaag voor haar betekent, wordt zuster Minke stil. Ze kijkt door het raam, denkt na, opent de handen en getuigt.

–Hoe belandde u als Nederlandse in een religieuze gemeenschap in Zwitserland?

Ik leerde die gemeenschap kennen via een vriendin. Geboren in 1929, groeide ik op in Wassenaar. Van huis uit behoor ik tot de Nederlandse Hervormde Kerk. Als studente klassieke talen en kerkgeschiedenis in Leiden was ik zoekende. In een gebedsmoment ervoer ik de nabije aanwezigheid van Christus. Ik straalde dat uit, zodat kennissen me zelfs vroegen of ik verloofd was.

Toen dat wat over was, had ik opnieuw een intense ervaring. Ik worstelde met de vraag: „Vanwaar het kwaad?” In een stiltemoment tijdens een bijeenkomst van een bezinningsgroep ontdekte ik het antwoord: God is in het kwaad gekomen. Hij ging tot het uiterste, verzette zich niet. Hij maakte de haat kapot. Dat was een belangrijk inzicht.

Ik maakte mijn studies af en in 1958 volgde ik mijn verlangen om voor God te leven. Ik trad in in de gemeenschap in Grandchamp. Al snel werd ik erop uitgestuurd, als fabrieksarbeidster naar Parijs, naar Algiers, Libanon, Palestina en Israël.

„Als je niet telkens vergeeft, je medezusters als nieuw kunt zien, dan is een klooster zo erg, dan ga je er dood”

–U maakte de hongerwinter 1944-1945 mee. In welke mate tekende de oorlog u?

Die liet diepe sporen na. Wat haatten we de Duitsers die ons dat aandeden! Ik was zelfs blij toen geallieerde bommenwerpers Duitsland bestookten. Jaren later ontmoette ik in Jeruzalem een missionaris, een vrouwelijke arts, afkomstig uit Berlijn. Ze vertelde hoe zij die bombardementen had ervaren. Toen besefte ik: „Ik heb iemand dood gehaat.” Je hebt die haat beleefd, er vergeving voor gevraagd,

en dan zit naast jou een Duitse. Het haalde me helemaal door elkaar. Ook als novice-meesteres werd ik grondig dooreengeschud toen ik drie Duitse novicen moest begeleiden, een van die meisjes was bij de Hitlerjugend geweest.

–Hoe omgaan met zulke negatieve gevoelens?

Dat kun je maar door in liefde verder te gaan, te groeien in het vergeven. Daarvoor zijn we er als christen. Het kruis is een bron van verzoening. Voor mij is dat een van de diepste roeping van een klooster. Je woont er samen met tal van mensen voor wie je niet zelf koos. Elke keer opnieuw de ander vergeven, haar als nieuw kunnen zien. Leren kijken doorheen datgene wat ik ‘naar’ vind aan haar, wat ons scheidt. Als je dat niet telkens kunt, dan is het zo erg, een klooster, dan ga je er dood. Telkens opnieuw gaan we ook samen in gebed voor God staan. Zo leren we langzamerhand van elkaar houden. Samen bidden helpt ons steeds meer openkomen voor de ongelooflijke liefde en die in ons te laten doordringen. En zo ook naar de wereld te kijken.

–U heeft het over de helende kracht van het evangelie?

In kloosters kan soms heel wat naar boven komen: vroegere ervaringen, agressie die zich uit in jaloezie, verdriet. Zo veel kan op zijn plaats komen door het evangelie. Let wel, wie te ziek is, moet een therapeut raadplegen. Maar het evangelie kan zo helend werken. Dat willen we ook onze gasten laten ervaren.

–Is de religieuze gemeenschap in Grandchamp oecumenisch?

De zusters, een dertigtal in Grandchamp en een tiental in andere vestigingen, komen haast allen uit protestantse tradities. We komen uit verschillende landen en gezindten: hervormden, lutheranen, baptisten. Dat is al oecumene op zich. We volgen de regel van Taizé, de oecumenische gemeenschap in Bourgondië, waarmee we goede contacten hebben. Bidden voor de eenheid van de Kerken staat centraal in

Minke de Vries: „Op weg naar genade die je krijgt om niet.” © Frank Bahn Müller

onze communiteit. Vanwege onze openheid worden we oecumenisch genoemd. We ontvangen veel katholieke gasten. Vanuit hun traditie kunnen zij officieel helaas nog niet aansluiten bij ons Avondmaal.

–U schreef een boek over uw gemeenschap.

Schrijven is niet zo mijn ding, iemand hielp me daarbij. De titel bedacht ik zelf: *Vers une gratuité féconde*. Je zou het kunnen vertalen als: „Op weg naar een genade, die je om niet krijgt, en die vruchtbaar is.” Dat is voor mij de geschiedenis van onze communiteit. Wat wij in ons monastieke leven met de hulp van de heilige Geest hebben beleefd, beschreef ik, opdat het mensen zou inspireren. De titel was moeilijk te vertalen, het werd *Christen zijn vandaag*.

–Wat betekent christen zijn vandaag voor u?

Vandaag kan ik het alleen maar zien samen met mijn zusters. Met de ander een

leven leiden waarin de drie-ene God een realiteit is. Die oneindige God, tegenover Wie ik niets meer zeggen kan, slechts in aanbidding kan staan. Ik ben een microcosmos, dicht bij de natuur en de mensen, voor wie ik steeds meer open kom. Mijn hele zijn komt open door het evangelie te lezen en te mediteren, door samen te leven. Dat straal ik uit, zelfs door alle crisissen heen. Dat God het laatste woord krijgt voor de wereld, voor de universele Kerk in al haar verscheidenheid. Dat God door mij en mijn zusters mag werken, zodat Hij helend werkzaam kan zijn in mij, in jou, tussen ons.

Minke de Vries, *Christen zijn vandaag*. Monastieke inspiratie, Lannoo, Tielt, 2009, 256 blz., 14,95 euro, ISBN 978-90-209-8421-7 • Michel Cornuz, *Sœur Minke de Grandchamp*, Entretiens, Labor et Fides, 2011, 184 blz., 23 euro, ISBN 978-2-8309-1415-3.